



ת"פ 36687/04/16 - מדינת ישראל- המשרד להגנת הסביבה נגד גידור הדרום בע"מ, קאמל אבו עאיש, פאראחאן אבו בדר

בית משפט השלום בקריית גת

19 נובמבר 2019

ת"פ 36687-04-16 המשרד להגנת הסביבה/המשרד הראשי נ' גידור הדרום בע"מ ואח'

בפני כב' השופט משה הולצמן

מדינת ישראל- המשרד להגנת הסביבה

ע"י ב"כ עוה"ד יפתח לנדאו

נגד

1. גידור הדרום בע"מ 2. קאמל אבו עאיש ע"י ב"כ עוה"ד הנאשמים

שרון ועקנין 3. פאראחאן אבו בדר

ע"י ב"כ עוה"ד רמי שלבי

הכרעת דין

1. בגדרו של הליך זה הוגש כתב אישום כנגד הנאשמים.

בכתב האישום נטען, בעיקרי הדברים, כי הנאשמת הינה חברה העוסקת בעבודות עפר פיתוח ובניה (להלן: "**החברה**"); הנאשם 2 הינו מנכ"ל החברה ובעליה בשותפות עם אחיו; הנאשם 3 עובד כנהג בחברה כשכיר; במועד האירוע משאית מסוג מרצדס מספר רישוי 16-042-12 (להלן: "**המשאית**") הייתה בבעלות החברה; הובלת פסולת הינה עסק טעון רישוי לפי פריט 5.1 לצו רישוי עסקים (עסקים טיעוני רישוי), התשע"ג-2013 (להלן: "**צו רישוי עסקים**"), ולפי חוק רישוי עסקים התשכ"ח-1968 (להלן: "**חוק רישוי עסקים**"); ביום 26.10.2015, בסמוך לשעה 12:32, במסגרת עבודתו בחברה, הנאשם 3 הוביל את המשאית שהיא עמוסה בפסולת בניין אל שכונת רמות בבאר שבע, בנקודת הציון שפורטה בכתב האישום, במקום שהינו שטח פתוח ברשות הרבים; הנאשם 3 השליך במקום על קרקע חשופה פסולת בניין שכללה בלוקים גדולים שבורים, חומרים ושברי חומרים המשמשים לבניה או שנעשה בהם שימוש בקשר לעבודות בניה, ובכלל זה ערמות אדמה וחלקי הריסות של מבנים; במועד האמור לא היה לחברה רישיון עסק להובלת פסולת עבור המשאית; הנאשמים 1-3 השליכו פסולת ולכלכו את רשות הרבים ופינו פסולת לאתר שאינו מורשה לפינוי פסולת; הנאשמים 1 ו-2 ניהלו והפעילו עסק לפסולת בניין מבלי שהיה ברשותם רישיון עסק כדיון.

נטען שהנאשמים 1-3 ביצעו עבירה לפי סעיף 2 לחוק שמירה הניקיון, התשמ"ד-1984 (להלן: "**חוק שמירת הניקיון**"), ביחד עם סעיף 13 (ג)(א1)(א) לחוק שמירת הניקיון, יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), וביחס לנאשם 2 גם לפי סעיף 15 (א) לחוק שמירת הניקיון.

בנוסף נטען שהנאשמים 1-3 ביצעו עבירה של פינוי פסולת לאתר שאינו מורשה לפי סעיפים 13 (ב)(א4) ו-7(ד) לחוק שמירת הניקיון יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין.

לגבי הנאשמים 1 ו-2 נטען שביצעו עבירה של הפעלת עסק ללא רישיון לפי סעיף 1 לחוק רישוי עסקים, ביחד עם סעיפים 4, 14 ו-14א' לחוק רישוי עסקים, ופריט 5.1ב' לתוספת בצו רישוי עסקים.



2. בדיון שנערך ביום 14.2.2017 ניתן מענה לכתב האישום.

הנאשמים לא כפרו בכך שהחברה עוסקת בעבודות עפר פיתוח ובניה והנאשם 3 עובד אצלה כנהג שכיר, אך הכחישו שהנאשם 2 הינו בעליה של החברה, ועם זאת לא הועלתה הכחשה במסגרת המענה שהנאשם 2 הינו מנכ"ל החברה בשותפות עם אחיו (להשלמת התמונה אציין שהנאשם 2 העיד בחקירתו הנגדית שהוא ואחיו הינם בעלי השליטה והמנהלים בחברה (ע' 10, ש' 1-3); לא הוכחש כי המשאית הייתה בבעלות החברה במועד הרלבנטי; הנאשמים לא כפרו שביום 26.10.2015 בסמוך לשעה 12:32 הנאשם 3, במסגרת עבודתו בחברה, הוביל את המשאית כשהיא עמוסה בפסולת בניין למקום שפורט בכתב האישום שהינו שטח פתוח ברשות הרבים, והשליך על קרקע חשופה פסולת בניין כפי שפורט בסעיפים 6 ו-7 לכתב האישום; עם זאת נטען, כי נאשם 3 לא ידע על תכולת המשאית במועד העמסתה וסבר כי מדובר בעפר בלבד, ולחברה ניתן היתר לשפוך עפר במקום שצוין בכתב האישום; הנאשמים לא כפרו בכך שבמועד הרלבנטי לא היה ברשות החברה רישיון עסק להובלת פסולת באמצעות המשאית, אך טענו שהוגשו בעניין זה מסמכים; הנאשמים לא כפרו בכך שהשליכו פסולת בניין ולכלכו את רשות הרבים, ופינו פסולת בניין לאתר שאינו מורשה לפינוי פסולת, אך נטען שכל הנאשמים, במיוחד הנאשם 1 ו-2, לא ידעו כי המשאית הובילה פסולת בניין; הנאשמים 1 ו-2 כפרו בטענה לפיה הפעילו עסק להובלת פסולת בניין מבלי שהיה בידיהם רישיון עסק כדיון.

3. יוצא אפוא שאין מחלוקת כי הנאשם 3 פרק את מטענה של המשאית שהכיל פסולת בניין על קרקע חשופה בשטח פתוח המצוי ברשות הרבים, במועד ובמקום שצוין בכתב האישום, כאשר עבד בשירותה של החברה, שהנאשם 2 הינו מנהלה, כאשר לא היה ברשות החברה רישיון להובלת פסולת.

4. מעבר לכך, מחומר הראיות עולה בבירור שהנתבע 3 השליך פסולת בניין בשטח פתוח, כמתואר בכתב האישום, ותימוכין לכך ניתן למצוא בגרסתה של נופר אטיאס- שובל (להלן: "נופר"), פקחית בסיירת הירוקה בעיריית באר שבע, שהבחינה במשאית בעת שנסעה למקום פריקת המטען. עוד העידה שפנתה לנאשם 3 בסמוך לפריקת המטען כאשר ההיבר עוד מורם, הבחינה בפסולת בניין ובמענה לפנייתה הודיע שהמדובר בטעות שלו ושקאמל אינו יודע שפרק את המטען באותו המקום (הודעתה לפני גיא נחשתן, נ/2; עדותה, 14.11.2017, ע' 32, ש' 7-2; ע' 36, ש' 19-13).

הנאשמים העלו טענות לגבי קבילות התמונות (ת/16-20) שהוגשו באמצעות נופר, אך סבורני שלא נפל בהן פגם ראיתי. נופר העידה שהתמונות צולמו על ידיה במקום האירוע באמצעות ה"מספון" של העירייה שהיה ברשותה במסגרת עבודתה, ופותחו במשרדי העירייה על ידי האחראי עליה (עמ' 33-32), ועדותה בעניין זה הינה מהימנה עליו, בשים לב לכלל נסיבות העניין, מה גם שהנאשמים לא עומתו בחקירתם הראשית בבית המשפט עם המצגים העולים מהתמונות, ולא העלו בעדותם טענות מכחישות בעניין זה.

5. הנאשמים טענו שהחקירות נערכו על ידי שני מפקחים של המשטרה הירוקה, גיא נחשתן וראובן בן סימון, כאשר רק אחד מהם רשם את הדו"ח ולא ברור מי שאל את השאלות, אך סבורני שאין בטענה זו כדי לסייע להם. מחקירתם של המפקחים עולה שעל פי הנחיות שקיבלו החקירות מתבצעות על ידי שני מפקחים, ושמותיהם צוינו בדו"חות החקירה. רישום הדו"חות נעשה על ידי אחד מהמפקחים (14.11.2017; ע' 13, ש' 9-6; 6.2.2018; ע' 11, ש' 10-9). מעיון בדו"חות החקירה לא ברור מי מהמפקחים שאל את השאלות, ויכול שהיה מקום לציין זאת, אלא שגם בעניין זה לא הועלתה טענה על ידי מי מהנאשמים לגבי אמיתות הפרטים שצוינו בדו"חות החקירה.

6. הנאשמים 2 ו-3 טענו בסיכומיהם שלא ניתנה להם אזהרה כמתחייב בדיון עובר לחקירתם על ידי



המפקחים, והפנו לאופן שבו נרשמו החשדות המיוחסים להם בדו"חות החקירה- **"הנני מודיעך כי הניך חשוד ב: 1. חוק רישוי עסקים 2. חוק שמירת הניקיון 3. חוק הגנת הסביבה"** (ת/3, ת/4 ו-ת/5).

בדו"חות לא צוין אמנם באופן מפורש שמיוחסות לנאשמים 2 ו-3 עבירות לפי החוקים הנ"ל, ומן הראוי היה לציין זאת, אלא שהדעת נותנת שהנאשמים הבינו, על פי היסק הגיוני פשוט, שמיוחסות להם עבירות על פי החוקים הנ"ל, מה גם שלא הייתה מחלוקת שהמשאית פרקה פסולת בניין במקום, והנאשמים לא העלו בעדותם בבית המשפט טענות בעניין זה.

7. הנאשם 2 טען בסיכומיו לזיכוי מטעמים של הגנה מן הצדק בשל אכיפה בררנית, בשים לב לכך שאינו מנהל יחיד בחברה, וניהול החברה נעשה במשותף עם אחיו, שכלל לא נחקר ולא הוגש כנגדו כתב אישום, אלא שאין בידי לקבל את הטענה.

בכתב האישום נטען, בין היתר, כי "נאשם מס. 2 הוא מנכ"ל החברה ובעליה, בשותפות עם אחיו", ויכול שניתן למצוא בכך, על פני הדברים, תימוכין לטענתו של הנאשם בדבר קיומה של אכיפה בררנית. עם זאת, עיון בחומר הראיות מעלה שהנאשם 2 הציג את אחיו, בחקירתו על ידי מפקחי המשטרה הירוקה, כמי שאינו מעורה בענייני הניהול השוטף של החברה, וכפי שנרשם בדו"ח החקירה (מיום 29.10.2015; ת/5). **"... אני בשותפות עם אח שלי אסמעיל אבו עייש הוא לא בעניינים ממש של הפעילות השוטפת של החברה ..."** (ת/5; ע' 1, ש' 3-4), ולאור גרסתו סבורני שהייתה הצדקה לאי צירופו של אחיו לכתב האישום.

ראוי לציין שהנאשם 2 שינה את טעמו בחקירתו הנגדית והעיד שהוא ואחיו חולקים באותם תחומי אחריות בחברה, **"כמוני לא פחות"** (26.3.2019; ע' 14, ש' 12), ובהמשך כאשר עומת עם גרסתו לפני מפקחי המשטרה הירוקה לגבי תחומי אחריותו של אחיו בחברה, העיד שאחיו **"מתנהל יותר בעניינים במשרד"** ועם זאת עוסק גם בעניינים הנוגעים להתנהלות של החברה בשטח, בתיאום עמו וככל שצריך (26.3.2019; ע' 14, ש' 16-19). ראוי לציין שהנאשם 2 לא קשר בעדותו את אחיו באופן מפורש להתנהלות של החברה לגבי המקרה הנדון. מכל מקום, הגרסה שמסר בחקירתו הנגדית אינה מתיישבת באופן סימטרי עם הגרסה שמסר, כאמור, למפקחי המשטרה הירוקה, ולא מן הנמנע אפוא שניתן לראות בגרסתו המאוחרת עדות כבושה, על ההשלכות שיש לכך לגבי המשקל שניתן לייחס לה.

ראוי לציין שאחיו של הנאשם 2 לא הובא למתן עדות וסבורני שיש לזקוף זאת לכף חובת של הנאשמים 1 ו-2 בכל הנוגע למידת מעורבותו של האח בפעילותה השוטפת של החברה.

8. הצדדים חלוקים ביניהם בשאלה האם הנאשמים 1 ו-2 ביצעו עבירה של הפעלת עסק ללא רישיון, וסבורני שיש לקבל את עמדתה של המאשימה בסוגיה זו.

הנאשם 2 טען בחקירתו בפני המפקחים כי **"אנחנו עוסקים בעבודות עפר חפירות חציבות פינוי פסולת בנין הספקת חומרי בנין ..."**. לשאלה האם יש לחברה רישיון עסק להובלה ופינוי פסולת בנין השיב **"... אחרי שבדקתי עם האנשים שלי בחברה מתברר שלא ואנחנו מטפלים בזה בהסדר רישיון עסק בהקדם האפשרי"** (ת/5, ע' 2, ש' 3-5), ומגרסתו עולה שהחברה ניהלה פעילות מגוונת בכלל זה פינוי פסולת בנין מבלי שהיה ברשותה רישיון כדן לעסוק בכך (ראו גם עדותו, 26.3.2019, ע' 10).

בחקירתו הנגדית שינה את טעמו והעיד שהחברה לא פעלה הלכה למעשה בכל הפעילויות שציין בחקירתו על ידי מפקחי המשטרה הירוקה (15, ש' 11-17), אלא שלא מן הנמנע, בשים לב לגרסתו הקודמת, שהמדובר בעדות כבושה.



בהמשך העיד ש"היה רישיון להוביל מצעים וחומרי מחצבה, אבל לא היה לי רישיון עסק להוביל פסולת" (ע' 14, ש' 21-22), אלא שהרישיון לא הוצג.

ראוי לציון שנהג המשאית, הנאשם 3, טען בחקירתו מיום 26.10.2015 (ת/3), כי "... ברגע שיש לנו באתר בשכונה ג' העמסה של פסולת אני נוסע לאתר השפיכה של דודאים. מה שקרה היום ... שמפעיל השופל מעמיס אותי הוא מודיע לי אם זה פסולת או עודפי עפר..." (ע' 1, ש' 5; ע' 2, ש' 1-3; הדגשות לא במקור- מ.ה.).

יוצא אפוא שהנאשם 3, שהינו עובד שכיר של החברה, הוביל פסולת מהאתר לצורך הטמנתה, כך לפי הודאתו, מבלי שהיה לחברה רישיון להובלת פסולת.

מעיון בתעודת עובד ציבור מטעם עיריית באר שבע עולה שבמועד האירוע לא היה לנאשם 2 רישיון עסק להובלת פסולת בניין (ת/1).

סבורני שאין מקום לאבחנה שהנאשם 2 ערך בעדותו בבית המשפט בין הובלת ערימות עפר מאתר בנייה לבין הובלת פסולת בניין, לגבי הצורך ברישיון עסק כדין.

בחוק שמירת הניקיון נקבע כי "פסולת בניין" הינה- "פסולת גושית"- חמרים ושיירי חמרים המשמשים לבניה, או שמשמשים בהם בקשר לעבודות בניה, לרבות ערימות אדמה וחלקי הריסות של מבנים" (הדגשות לא במקור- מ.ה.).

מחומר הראיות עולה שהחברה הובילה את המטען מאתר פינוי- בינוי בבאר שבע, ומכאן שלצורך הובלת ערימות עפר מהאתר, וקל וחומר לצורך הובלת פסולת בניין, לצורך פריקה והטמנה, היה על החברה, באמצעות הנאשם 2, להצטייד ברישיון עסק כדין.

הנאשמים 1 ו-2 טענו שעיריית באר שבע מסרה לחברה היתר לפינוי ערימות של עפר מהאתר למקום שבו התרחש האירוע הנדון, וכתימוכין לכך הציגו אישור שניתן ביום 26.4.2015 על ידי מירה ענבר, מנהלת מדור פסולת בניין כלי אצירה ומחזור בעירייה (נ/3), שבו צוין כי "חברת גידור הדרום תפנה עודפי עפר לבור מחצבה מאתר הבנייה של האחים אוזן ברח' גוש עציון בשכונה ג' הפינוי יעשה מאתר זה בלבד".

האישור הנ"ל הוגש על ידי הנאשמים מבלי שהובעה התנגדות על ידי בא כוחה של המאשימה ומשכך יש לייחס לו את המשקל המתאים.

עם זאת, סבורני שאין באישור האמור (נ/3) כדי לסייע לנאשמים בגדרו של הליך זה, מכיוון שהוא אינו מהווה תחליף לרישיון עסק כדין, והנאשמים יכלו להסתמך עליו ולפעול בהתאם לתנאיו בכפוף לכך שניתן לחברה רישיון להובלה פסולת בניין כהגדרתה בחוק.

9. הנאשם 2 טען בסיכומיו כי עשה כל שביכולתו על מנת למנוע את ביצוע העבירות, אך סבורני שלא הונחה תשתית ראיתית מספקת לצורך הוכחת הטענה.

בסעיף 15(א) לחוק שמירת הניקיון נקבע "נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי סעיף 13 על ידי התאגיד או על ידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו- קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין; לעניין סעיף זה, "נושא משרה"- מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה".

הנאשם 2 העיד בחקירתו הראשית כי "... הזהרתי ואמרתי מראש להיות ערניים שלא יהיה מקרה של



פסולת. אם יש פסולת, אמרתי גם למפעיל של השופל, לשים בצד, במידה ויש... (26.3.2019, ע' 12, 25-26; ע' 13, ש' 8-1), אלא שלא הוצגו ראיות של ממש שיש בהן כדי לתמוך בגרסתו. נהג הטרקטור לא הובא לעדות לגבי ההנחיות שקיבל, לפי הטענה, מהנאשם 2. נהג המשאית, הנאשם 3, לא התייחס בעדותו בבית המשפט לגבי ההנחיות שיכול והתקבלו מהנאשם 2, או מנציג אחר של החברה, בעניין הבדיקות שיש לבצע לגבי תכולת המטען בעת העמסתו, ולא הוצגו הנחיות בכתב שהוצאו לעובדי החברה וקבלני משנה מטעמה בנוגע לפינוי מהאתר.

10. הנאשם 3 טען בסיכומיו שהעמסת המשאית נעשתה על ידי הטרקטור בתוך חפירה, ולכן נאלץ להמתין בתא הנהג במשאית משיקולי בטיחות, אך לא מצאתי לנכון לייחס לגרסה זו משקל של ממש.

גרסה זו הועלתה לראשונה בעדותו בבית המשפט, ולא צוינה בחקירותיו מימים 26.10.2015 (ת/3) ו-29.10.2015 (ת/4), שנערכו בפני מפקחי המשטרה הירוקה, ולא מן הנמנע שהינה בגדר עדות כבושה. מעבר לכך, לא הובאו ראיות נוספות שיש בהן כדי לתמוך בגרסה זו. נהג הטרקטור, כאמור, לא זומן למתן עדות, לא הוצגו תמונות של המקום, והנאשם 2 לא התייחס בחקירתו ובעדותו בבית המשפט לתנאים שבהם בוצעה העמסת המשאית, או לגבי כללי הבטיחות באתר.

הנאשם 3 טען שלא יצא מתא הנהג בעת העמסת המשאית ונהג הטרקטור לא הודיע לו לגבי תכולת המטען, אלא שגם אם אניח שכך אירע סבורני שאין בכך כדי לסייע לו בהליך זה. לנאשם 3 יוחסו עבירות של אחריות קפידה ומכאן שיש להידרש בעיקר לבחינת מעשיו. הנאשם 3 טען בחקירתו שנערכה ביום 26.10.2015 (ת/3) שנהג הטרקטור נהג להודיע לו האם הועמסה על המשאית פסולת שאותה נהג לפנות לאתר ההטמנה בדודאים, או ערימות עפר, שאותן נהג לפנות בהתאם לאישור שניתן על ידי עיריית באר שבע. יוצא אפוא שמחובתו של הנאשם 3 היה לגלות זהירות סבירה ולבדוק את תכולת המטען טרם פריקתו, בשים לב לאפשרות שהועמסה על המשאית פסולת.

11. הנאשמים טענו שמיד לאחר שהתחוויר להם כי המטען שנפרק הכיל פסולת בניין, הנאשם 3 המתין במקום, הודיע על האירוע לנאשם 2, והם ביקשו לפנות את הפסולת מהמקום ללא דיחוי, אלא שנתקלו בסירוב של מפקחי המשטרה הירוקה, ולכן הפסולת פונתה לאתר הטמנה מורשה כיומיים לאחר האירוע, אך סבורני שאין בכך כדי לסייע להם בשלב זה של הכרעת הדין בשים לב לכלל נסיבות העניין.

12. הנאשמים טענו שהמאשימה לא זימנה לעדות את הפקח דני יהלומי שהיה במקום האירוע ביחד עם נופר, ולסברתם יכול שהיה בעדותו כדי לשפוך אור נוסף בעניין זה, אך סבורני שאין בטענה זו ממש, ונראה שהעובדות הנוגעות לפריקת המטען על ידי המשאית נפרסו באופן הולם בפני בית המשפט.

13. הנאשמים העלו טענות לגבי עצם הגשת כתב האישום ולטעמם היה ניתן להסתפק בחיוב בתשלום קנס תחת נקיטתו של הליך פלילי, אך טענתם אינה מתיישבת עם עמדתה של פסיקת בתי המשפט לגבי העבירות הנדונות.

14. מהמקובץ לעיל מצאתי לנכון להרשיע את הנאשמים בעבירות שנטענו בעניינם בכתב האישום.

ניתנה היום, כ"א חשוון תש"פ, 19 נובמבר 2019, במעמד ב"כ המאשימה ובהעדר הנאשמים ובאי כוחם.